

Stalltipset

www.delaval.com

2•2018

MED DIG I
CENTRUM

Läs här vad dina kollegor
som provat säger om

Nyheter som
presenteras på
Elmia Lantbruk!

VMS™ V300 och
OptiDuo™

 DeLaval

Nu är den här – den nya generationen mjölkkningsrobot

Det har krävts många utveckling, det har genererat ett stort antal ny patent. 50 ingenjörer och många fler människor har på andra sätt lagt själ och hjärta i arbetet att ta fram DeLaval VMS™ 300.

Här i tidningen har vi, på sidorna som kommer, reportage från två olika gårdar som varit test- och pilotgårdar för den nya roboten.

Test- och pilotgårdar har en avgörande roll i utvecklingsarbetet. De kan inte nog framhållas hur viktiga de är. Søren i Danmark, Lasse i Sverige, Vera i Frankrike är några av de som har mjölkat sina kor med DeLaval VMS™ V300 innan någon utanför DeLaval ens visste att den fanns. De har saker att berätta.

På vår hemsida finns filmade intervjuer med fem olika pilotgårdar. Lyssna gärna på vad de har att säga och kom sedan till Elmia Lantbruk och se med egna ögon hur snabbt VMS V300 hittar spenar tack vare den nya funktionen InSight. Kanske vill du sedan göra VMS V300 till ditt mjölkningssystem.

Vi visar naturligtvis fler nyheter på Elmia Lantbruk. Läs tidningen så får du veta mer.

Hälsningar,

Eva Mårtensson

Informationsansvarig

DeLaval Sales AB

Stalltipset 2 • 2018

Stalltipset ges ut av DeLaval Sales AB, BOX 21, 147 21 TUMBA.
Tel 08-550 294 00

Ansvarig utgivare: Eva Mårtensson

Redaktionskommitté: Hans Andersson, Susanna Berg, Mats Ingemansson, Eva Mårtensson, Michael Sandström

Layout: Studio Lume /Katja Konga

Denna tidning är tryckt på miljövänligt papper.

Den visades för första gången på Borgeby men på Elmia kommer du även att kunna se den nya DeLaval VMS™ V300 i funktion. Kom och se den i monter **D03:44.**

ELMIA
LANTBRUK

24–26
OKTOBER
2018

NYA

DeLaval

VMS™ V300

Upp till
50%
kortare tid för
att få på spenkopparna

A large, blue and silver DeLaval milking machine is shown in a barn setting. A cow is partially visible inside the machine's frame. The machine has a prominent blue canopy with the DeLaval logo and name. Various mechanical components, including a large vertical cylinder and a robotic arm, are visible. The background shows the interior of a modern dairy farm with concrete walls and overhead pipes.

DeLaval

**Fasta
service-
kostnader**

Mer än
3500kg
mjölk per dygn
möjligt

10%
Högre kapacitet

99%
träff-
säkerhet

**Hittar
spenarna direkt**

99,8%

Baserat på uppgifter som inhämtats
från test- och pilotgårdar

DeLaval VMS™ V300 letar inte spenar!

Lasse & Lotta Larsson driver gården Jon-Jons i Växbo där VMS V300 testats. Att vara testgård innebär att vara involverade i utvecklingen av en produkt. När roboten först installerades på Jon-Jons Lantbruk för flera år sedan var den långt ifrån färdig. Utvecklare kom ofta på besök och byte ut både utrustning och programvara. Buggar identifierades och korrigerades, resultat registrerades och till sist, i juni, var DeLaval VMS V300 färdig att presenteras på Borgeby fältdagar.

Robotarna är installerade där mjölkningsstallet stod tidigare. Nu finns där två robotar på varje sida.

Stallet rymmer 130 mjölkande kor.

FAKTA
OM

GÅRDEN JON-JONS, Växbo

Ägare: Lasse & Lotta Larsson

Anställda: Leif Eriksson, Jessika Eriksson
samt Niklas Larsson

Antal djur: ca 130 mjölkande

Avkastning: 12 583 ECM

Typ av kotrafik: Milk First

Första VMS installerade: 2009

Högsta siffra i 2-tonsklubben: 2 839 kg/
dygn i 7-dagarsnitt (2016)

Leif Eriksson ansvarar för ladugården och är den som arbetat med robotarna dagligen. De gamla robotarna står sida vid sida med nya VMS V300 och kor mjölkas i alla maskiner. De kan välja fritt vilken de ska gå till.

Hur har ni upplevt att det har varit att vara testgård, roboten är ju en så central del i verksamheten, den får inte stå stilla?

– Det är positivt att vara testgård. Visst har vi fått lägga lite mer arbetstid än tidigare och det kan hända oväntade saker, men vi upplever det ändå som intressant och positivt, säger Leif och Lasse nickar instämmande.

Berätta vad ni tycker är de största skillnaderna mellan den tidigare generationen VMS och VMS V300.

– Den största och tydligaste skillnaden är snabbheten. Armen med den nya kameran är fantastiskt snabb. Den går rakt på spenen

och behöver inte leta. Det är så tydligt när man står och jämför maskinerna. En annan stor skillnad är servicevänligheten. Här har DeLaval tänkt till och gjort det som behöver servas mycket lättare att komma åt. Det är värdefullt, berättar Leif.

– Diskningen går också märkbart snabbare vilket frigör tid för mjölkning istället och en detalj som vi tycker är bra är att slutenheten för mjölk har mycket större kapacitet. Nu får all mjölk plats även om det är en riktigt högmjölkande ko. Inget skickas till tanken förrän blod- och konduktivitet är kontrollerad för varje ko. Det tycker vi är riktigt bra, säger Lasse.

Använder ni den nya appen? Hur mycket arbete görs via telefonen idag jämfört med tidigare?

– Inte så mycket. Visst kan det vara praktiskt att kunna göra det ibland men för att använda telefonen måste man ha båda händerna fria och så är det sällan tycker jag. Jag

arbetar mer på pekskärmen vid roboten än i telefonen. Telefonen är nog mer användbar om man är utanför stallet och snabbt vill göra inställningar eller kontrollera om någon ko blivit mjölkad till exempel, berättar Leif.

Hur mycket högre kapacitet upplever du att den nya generationen har jämfört med den gamla?

– Den har helt klart högre kapacitet. Den sätter på spenkopparna mycket snabbare vilket gör att mjölkningen kommer igång snabbare och den sprayar spenarna snabbare. Det kortar naturligtvis ner mjölkningstiden och gör det möjligt att mjölka fler kor. Jag upplever att korna gillar den snabbare proceduren och är lugnare i V300. Men DeLaval har testat tekniken hos oss, vi har inte testat att mjölka maximalt antal kor i den ännu.

Framgångsrik produktutveckling, mycket tack vare testgårdarna

Per Hasselqvist, som är testchef på avdelningen för automatiska mjölkningssystem (AMS), berättar att utvecklingsprojektet för att ta fram den nya VMS V300 är ett av de absolut största inom företaget. Det har pågått i ett antal år. Projektets målsättning har varit att få fram en maskin som verkligen är bättre, på många punkter, än både vår egen existerande robot och konkurrenternas robotar. Vi påbörjade testerna på vår egen gård Hamra. Först när vi kände oss säkra på att de grundläggande funktionerna var på plats så började vi anlita externa testgårdar för att finslipa och testa prestanda.

Att kunna använda testgårdar är avgörande för en framgångsrik produktutveckling, speciellt på grund att vi utvecklar produkter som ska anpassas till djur och människor. Vi får så bra återkoppling från gårdarna. Deras specifika behov kan skilja sig ganska mycket från gård till gård och det hjälper oss att utveckla flexibla produkter. Vi är mycket tacksamma för det goda samarbete vi har med våra testgårdar och skulle ha väldigt svårt att klara oss utan dem.

När Stalltipset var på besök i Växbo drev röken från skogsbränderna in över gården. Gödselspridartankarna i området fixades till för att kunna köra vatten till bränder vid behov.

DeLaval VMS™ V300 på pilotgård i Danmark

Søren Højgaard Andersens

gård Anesminde har varit pilotgård och har den första VMS V300 i Danmark.

Den installerades i november 2017 och han berättar gärna om sina erfarenheter. Att vara pilotgård innebär att man blir utvald att bli första gård att få den slutgiltiga produkten installerad på gården för att DeLaval ska kunna övervaka och utvärdera funktionen under en tid innan den slutgiltiga lanseringen och försäljningsstarten. På pilotgårdar gör man inte tester för att vidareutveckla produkten.

Robotarmens funktion

Vilka är de största skillnaderna mellan de olika modellerna av VMS som du upptäckt hittills?

– Vi har upplevt att mjölkningstiden har minskat med ungefär en minut per ko, berättade Søren. Speciellt är det påsättningstiden som har minskat. Den har minskat med ungefär 43 sekunder i genomsnitt. Jag ser tydligt att robotarmens rörelser är mjukare och mindre ryckiga än tidigare modeller. Den är mer glidande i sina rörelser.

Detta gör att korna är lugnare och står mer stilla, kombinationen gör att antalet misslyckade påsättningar reduceras. Jag har nu 39 procent färre ofullständiga mjölkningar i V300 jämfört med hur det ser ut på mina äldre

VMS. Antalet avsparkningar har reducerats med 29 procent.

En stor skillnad som jag uppskattar mycket, är att jag inte behöver läsa in nya kor längre. VMS V300 gör det automatiskt.

Lättare att rengöra

I Danmark väljer många gårdar att ha sand som underlag i liggbåsen, därför ville DeLaval testa den nya generationen mjölkningsrobot på en sådan gård och Søren Højgaard Andersen tackade ja. Sand flyttas runt i stallet och sätter sig in i utrustningens minsta vrå. Søren har under många år rengjort sina äldre versioner av DeLaval's robot och han har därigenom mycket god kunskap om de problem som sand kan ge. Den nya roboten har utgått

Mjölkmätarna sitter nu mycket lättåtkomliga för service och underhåll.

Den nya funktionen InSight™ gör att roboten hittar spenarna mycket snabbt.

Tvätt- och förmjölkningskoppen är bättre och lättare att plocka isär för underhåll.

FAKTA
OM

GÅRDEN ANESMINDE, Løgstør

Ägare: Søren och Bent Højgaard Andersen

Antal kor: 155 Holstein, ekologisk mjölkproduktion.

Prestanda: 11 002 kg ECM per ko. (Nationellt medelvärde för eko Holstein är 10 110)

Areal: 260 hektar. Sand i båsen.

Robotsystem: En VMS-modell 2008, en VMS-modell 2013 och en VMS V300.

från 20 års erfarenhet av den tidigare modellen och beslutet blev att öka kamerans storlek samt skalet runt kameran. De övriga komponenterna är också större. Det gör det möjligt att rengöra ända in i minsta skrymsle.

Hur upplever du de nya möjligheterna att rengöra roboten?

– Det är ett stort plus. Det finns dessutom redan en ny självrengörande funktion vilket betyder att jag bara behöver göra rent en gång per månad. Och när jag rengör, är det faktiskt möjligt för mig att göra rent riktigt ordentligt, säger Søren och drar slutsatsen att det också betyder mindre slitage på gripper och lager i robotarmen.

Enkel åtkomst är ett koncept som är genomgående även för resten av VMS V300, det är möjligt att enkelt komma åt alla delar. Det sparar tid om det är ett mindre problem. Som ett exempel kan du skjuta ut robotens synliga kretskort, det vill säga elektriska kretsar. Du kan se dem med blotta ögat, skyddat av ett transparent plastlock. Om en krets är trasig kan det t.ex. bero på att ett elektriskt motstånd är bränt. Här är det enkelt att se

och öppna locket till kretskortet och till och med ersätta med ett nytt och du behöver inte vänta på en tekniker ska komma till dig. Det är också möjligt att prata med en tekniker via telefon som kan styra dig genom reparationen. Med den nya robotstrukturen har den delen blivit enklare.

Många års farenhet av robot

Søren Højgaard Andersen har mer än 10 års erfarenhet av mjölkning med robot. Det var också en av anledningarna varför DeLaval kontaktade honom.

Var det enkelt att ta beslut att bli pilotgård för DeLaval VMS V300?

– Ja, DeLaval hade bra timing för att jag var redo att prova någonting nytt, berättar Søren.

Det var i november 2017 som VMS V300-roboten installerades och sedan dess har den samlat in information. Och det är enkelt att konstatera att resultaten är bättre än för de tidigare VMS-modellerna. Korna har svarat bra och systemet har gjort det möjligt att mjölka högvastande kor fyra till fem gånger dagligen. Som ett resultat har det inneburit 315 kg mer mjölk per dygn för 155 kor.

Lägre läkemedelsförbrukning

Søren använder sig av funktionen MDi (Mastitis Detection index) för att bli uppmärksam på kor i riskzon för mastit. Om MDi visar sig vara för högt, kommer roboten automatiskt att larma. Det betyder att problem kan upptäckas på ett tidigt stadium och åtgärdas innan det påverkar produktionen.

– Det är riktigt bra. Ju tidigare jag kan uppmärksamma problem, desto lättare kan jag åtgärda och bota. Jag kan därmed minska medicineringen i besättningen, säger Søren.

– Men det som jag värderar med VMS V300 är framför allt, understryker Søren, att

jag nu fått mer tid till familjen, eftersom jag inte i tid och otid behöver vara tillgänglig i stallet.

– Jag kan ha mer normal arbetstid, det vill säga att jag kan ha en arbetstid från åtta till fyra. Det kan mina anställda också, avslutar han.

Uppmätta resultat på Anesminde

- ✓ 43 sekunder snabbare påsättning.
- ✓ En minut kortare boxtid.
- ✓ 29 % färre avsparkningar och 39 % mindre ofullständiga mjölkningar.
- ✓ 315 kg mer mjölk per dag med 8 % kortare mjölkningstid.
- ✓ 10,1 mjölkningar mot tidigare 8,6 mjölkningar per timme.

Søren Højgaard Andersen betonar att den nya roboten är lättare att hålla ren och slits mindre än den föregående modellen.

Nyhet inom foderhantering DeLaval OptiDuo™

DeLaval OptiDuo™ är en foderrobot som gör dubbel insats på foderbordet. Dels flyttar den fodret närmare djuren och dels mixar den samtidigt om fodret och gör det smakligare för djuren. Det innebär större chans att korna äter fodret vilket betyder högre foderkonsumtion och mer mjölk.

OptiDuo är batteridrivna och navigerar efter en induktionslina som är nerfräst på 15 mm djup längs med foderbordet. OptiDuo ställs in så att den kan köras på fyra positioner i förhållande till induktionslinan. Fördelen med detta är att första körningen efter utfodringen kan börja i position fyra (längst från foderbordet) nästa körning görs från position tre och så vidare. På så sätt flyttas fodret närmare korna vartefter det behövs.

Smarta sensorer för säkerhet

En annan fördel är att skruven som sitter fram på OptiDuo också mixar om fodret och det gör att djuren upplever fodret fräschare och mer attraktivt att äta.

OptiDuo är utrustad med ett avancerat säkerhetssystem som gör att den stannar om något oförutsett hinder kommer i vägen. Om hindret försvinner direkt efter beröring kommer OptiDuo automatiskt att starta igen.

OptiDuo är också utrustad med ett belastningsavkännande system som gör att om det är för mycket foder framför skruven så sänker OptiDuo farten för att hinna mixa om fodret. Går det fortfarande för tungt så byter den till ett position längre från foderbordet och när belastningen sedan minskar så återgår den till sitt spår som den hade innan.

OptiDuo har en gummillist som tätar ned mot foderbordet för att hålla så bra hygien som möjligt. OptiDuo laddas alltid automatiskt mellan sina körningar för att alltid ha full kraft under körningarna.

Kom och se den på Elmia Lantbruk

ELMIA | 24–26
LANTBRUK | OKTOBER
2018

DeLaval OptiDuo™ i sin laddningsstation.

Ulrik Elmersson från DeLaval fräser urspårningen där induktionslinan ska gå.

Familjen Svensson på Vret melangård utanför Alvesta i Småland, är de första i Sverige som låtit installera DeLavals nylanserade produkt OptiDuo™ som automatiskt flyttar fram och mixar om fodret på foderbordet. Korna får därmed hela tiden tillgång till fräscht och välmixat foder.

– Aktiviteten vid foderbordet har ökat markant efter att vi installerat DeLaval Optiduo. Speciellt på kvällar och nätter och det märktes i mjölktanken efter bara en vecka, ca 200

Från vänster: Jan, Martin och Mia Svensson, Bengt-Ove (DeLaval-anställd i Norge som ville bevittna första installationen), Ulrik Elmerrsson, servicetekniker på DeLaval

200 liter mer i tanken per dygn med OptiDuo™

liter mer per dygn har det blivit, berättar **Mia Svensson**.

Första installationen i Sverige

Stallet på Vret mellangård har ett 70 m långt körbart foderbord som är 4 m brett och utfodringen av grovfoder till gårdens 280 mjölkkor sker med en mobil mixer, två gånger per dag. Grovfoderblandningen består av gräsen-

silage, 2 kg/djur med spannmål och 4 kg/djur med HP-massa.

Det tog två dagar för **Ulrik Elmerrsson** och **Björn Watz** från DeLaval att installera induktionslinan längs hela foderbordet och bygga en parkerings- och laddningsplats för OptiDuo samt starta igång maskinen och instruera gårdens personal i hur man ska använda OptiDuo.

Djuren kunde utfodras som vanligt under installationstiden och djuren blev inte nämnvärt störda under tiden.

Första intrycken

– Mitt första intryck av OptiDuo är att den är lättanvänd och att det var lätt att lära sig hur man ska använda den, berättar Mia Svensson. Det är skönt att veta att djuren alltid har tillgång till foder. Nu blir fodret framflyttat fler gånger än tidigare och på fasta tider. Innan blev det gjort när vi hade en stund över och det blev inte så ofta och inte regelbundet. Vi sparar kanske 15 minuters arbetstid per dag men jobbet blir mycket bättre gjort.

Vi tog beslut att köra OptiDuo åtta gånger per dygn och redan efter några dygn så kunde vi märka att det blev mer mjölk i tanken (200 l) anledningen till detta är att det nu är mycket mer aktivitet på foderbordet under dygnet om man jämför med tidigare, framför allt på kvällen och natten. Det är också väldigt enkelt att göra en extra körning och

bestämma vilket spår som OptiDuo ska följa.

– OptiDuo går så tyst i stallet så man nästan skulle önska sig att den sände ut en liten signal innan den startar för att verkligen göra korna observanta på att den kommer att kör ut på foderbordet och fräschar upp fodret, berättar hon glatt.

Nästa steg

Det är lätt att bli lite hemmablind och när vi nu arbetade med foderbordet så insåg vi att det är ganska slitet efter många års användande och inte så hygieniskt längre som man skulle vilja. Nu funderar vi på att renovera foderbordet med FTC foderbordsskydd för att ytterligare förbättra hygienien på foderbordet. Vi får se framöver hur vi gör, avslutar Mia.

FAKTA
OM

VRET MELLANGÅRD,
Alvesta

Ägare: Fam. Svensson, Jan och Eva med barnen Mia, Martin och Fredrik

Anställd: Caroline Alfredsson

Mjölkningsystem: 2 st VMS samt ett parallellstall 2X10

Antal djur: 280 mjölkande djur plus rekrytering. Alla kalvar behålls för rekrytering och uppfödning.

Areal: Gården består av 280 ha odlad mark varav 70 ha spannmål och 80 ha naturbete

Ta styrkan med DelPro™ med dig vart du än är

Demonstration
i monter
på Elmia
Lantbruk

Nu kan du sköta driftsledningen i telefonen

I samband med lanseringen av DelPro™ 5.3 för VMS™ och mjölkningsstallar introducerar DeLaval en ny applikation för smarttelefoner.

DelPro™ Companion är en mobilapp som kompletterar DelPro™ FarmManager som en del av gårdens driftledningsplattform. DelPro Companion ger lantbrukaren omedelbar tillgång till djurinformation och stöder registrering av viktiga händelser.

Appen är gratis framtagen för att förenkla lantbrukarens arbetsrutiner när det gäller registrering av djurhändelser i stallet. Istället för att skriva händelser för hand på en papperslapp och sedan lägga in informationen när man kommer till sitt kontor så kan man nu göra det direkt i telefonen.

Trådlös nätverksanslutning

DelPro Companion kommunicerar och synkroniserar data med DelPro-servern endast via det trådlösa lokala gårdsnätverket. Om den mobila enheten inte är ansluten till det trådlösa lokala gårdsnätverket kan DelPro Companion användas offline. DelPro Companion och DelPro-servern synkroniseras automatiskt när det trådlösa lokala gårdsnätverket är tillgängligt igen.

Registrera djurdata

Data kan registreras på olika sätt:

Individuellt genom att öppna djurkortet och lägga till händelsen(-erna):

- Brunst
- Inseminering
- Dräktig?
- Sinläggning
- Kastning
- Gruppändring
- Anmärkningar
- Hälsa (diagnos, behandlingar, läkemedel)
- Byta transponder-ID

Endast för mjölkningsstallar

- Aktivera och avaktivera påminnelsekoder
- Ställ in flaggan Avskilj direkt med alternativet att välja sorteringsområde

DeLaval DelPro Companion för Android finns tillgänglig att ladda ned från Google Play. (Apple iOS-versionen från vecka 45, 2018.)

Demo-version

Med DelPro Companion medföljer en CMS-databas som fungerar utan registrering.

QR-kod med länk
till DeLaval-applikationer
på Google Play.

Styrkan med DelPro™ i din ficka

DeLaval DelPro™ Companion

DJURLISTA

Alla dina djur på ett ställe, härifrån navigerar du till individuella djurkort, registrerar händelser som seminering, dräktighetskontroll, behandlingar eller sorterar och filtrerar fram de djur du vill arbeta med.

BATCHLÄGE

Registrera samma händelse med samma resultat på fler djur samtidigt. Lägg till en ny sinkogrupp, gruppförändring eller behandling av en hel grupp i ett enda steg.

ARBETSLÄGE

Registrera samma händelse för en grupp djur där resultatet är olika för varje djur. Du ska dräktighetsundersöka flera kor; några är positiva och några är negativa. Koppla en ID-läsare till din telefon så att du säkert registrerar händelsen på rätt djur.

RAPPORTER

Om du behöver en rapport över kalvningar, sinläggningar eller semineringar; så finns den redan i din ficka. De förinställda rapporterna från DelPro Farm Manager gör det enklare att fokusera på djur som behöver din uppmärksamhet.

En solig dag i början av september besökte Stalltipset gården Vagle Lantbruk som ligger på Frösön i Jämtland, Östersunds kommun. Gården ligger vackert belägen med utsikt över Storsjöns vatten. Vi ville se hur **Sven-Erik Eriksson** har planerat driften och utvecklat sin mjölkproduktion och särskilt vad installationen av driftsledningsverktyget Herd Navigator™ har inneburit för gården.

Från uppbundet till VMS™ och Herd Navigator™

25

år av förändrings- arbete

Sven-Erik har genom åren gått från uppbundet, via mjölkgrup, till dagens gård med två VMS och drygt 135 kor. Han har förändrat gården i lagom stora steg under ca 25 år. 1996 byggdes en ny ligghall för ca 80 kor som mjölkades i ett Tandemstall (2x4). År 2002 byttes gropen till två stycken VMS med kotrafiksystemet MilkFirst™. Sven-Erik eftersträvade en drägligare arbetsmiljö och ville lämna det monotona arbetet bakom sig och slippa känna att armarna var helt slutkörda vid dagens slut.

När Sven-Erik startade med automatisk mjölkning hade han höga förväntningar på att produktionen skulle öka snabbt men det tog lite tid innan den riktigt kom igång men därefter har den ökat kontinuerligt. Efter några år byggdes kotrafiken om till FeedFirst™ när den lösningen lanserades. Det visade sig passa bättre med ladugårdens planlösning, som är ett 4-radigt system, för resultatet blev en

smidigare kotrafik och bättre flöde på korna. Färre kor behöver hämtas med den nya lösningen. Runt årsskiftet 2016/2017 byttes de gamla VMSerna ut mot nya. Mjölkkorna producerar idag på toppnivå och 7-dagars snitt per dygn brukar ligga på upp till ca 2400 kg mjölk och antal mjölkningar ca 150 per dag och VMS. Antal mjölkningar är 2,3 per ko och dygn.

Fokus på driftsledning

Redan när Sven-Erik började planera för nya VMSer fanns Herd Navigator i hans tankar. Trots att mjölkpriset var lågt 2015 tog Sven-Erik beslutet att vidareutveckla gården, han har en stark tro på svensk mjölkproduktion. VMSerna han hade var uppdaterade så långt det var möjligt och servade som de skulle men de började bli gamla och slitna så något behövde göras.

– De båda nya VMSerna arbetar snabbare och är framförallt driftsäkrare än de gamla,

det var rätt beslut att byta ut dem, konstaterar Sven-Erik.

Med installationen av Herd Navigator tillkom helt nya driftsledningsmöjligheter på gården.

– Vi har fått full kontroll på produktionen och kan enkelt se avvikelser i god tid, säger Sven-Erik som framhåller nyttan med brunstkontroll med hjälp av Herd Navigator och framför allt att kunna hålla koll på kornas dräktighet, kastningar och cyster. Det är speciellt värdefullt under sommarhalvåret då det är lätt att det kan bli dippar. Det underlättar även för planeringen generellt. Sven-Erik har full koll på produktionen och väljer att seminera lågavkastande tidigt. På så vis kan han istället behålla de högavkastande i produktion lite längre och därigenom få bättre lönsamhet. Herd Navigator kan även ge bra information om vilken typ av cyster som kon har för att sätta in rätt behandling med bättre träffsäkerhet och därför blir behandlingarna

mer lyckosamma. Sven-Erik gör även dräktighetsundersökningar med hjälp av Herd Navigator och slipper utgiften för ultraljudsundersökningar.

Dessutom är Herd Navigator mycket bra på att larma om begynnande mastit eller acetonemi vilket gör att man kan sätta in åtgärder i rätt tid för att hålla kostnaderna nere. T ex så kan man ofta häva en begynnande mastit genom att korta ner mjölkningsintervallet under en tidsperiod. En gammal beprövad metod som visat sig fungera väl i många fall. Om en enskild ko har drabbats av acetonemi så larmar Herd Navigator på ett väldigt tidigt stadium vilket gör att chansen att sätta in åtgärder i tid ökar och risken för att missa dessa kor undviker man på Vagle lantbruk. Därför är det liten risk för att drabbas av att produktionen sjunker för dessa kor.

Herd Navigator kräver både detaljkunskaper och intresse men även vidareutbildning är nödvändigt så därför är kurserna som DeLaval tillhandahåller tillsammans med

Växa väldigt lärorika och värdefulla. Sven-Erik har även ett avtal med DeLavals egen rådgivare **Henrik Norberg** sedan några år. Henrik följer hans produktion noga på distans och kommer med idéer och förbättringsförslag.

Mjölkningsystemet

De anställda på gården tycker att VMS systemet är lätt att arbeta i. Helena, som arbetar på gården, berättar hur enkelt det är att mjölka manuellt i roboten ifall några problemkor skulle behöva lite hjälp.

– Det är hur enkelt som helst att komma till, konstaterar hon.

Sven-Erik är nöjd med sitt nya system men visst finns det mer på önskelistan. Han skulle, till exempel, gärna ha en smart grind i sin ladugård som reglerar vilka kor som får gå ut på bete. En sådan grind skulle innebära att ännu färre kor behöver hämtas, avslutar Sven-Erik.

Från vänster: Sven-Erik Eriksson, Jonte Hedlund (servicetekniker från DeLaval) och Helena Dahlberg (anställd)

FAKTA
OM

VAGLE LANTBRUK AB, Frösön, Jämtland

Ägare: Sven-Erik Eriksson

Areal: 320 ha åkermark, vall- och spannmålsodling

Antal kor: ca 150 totalt, 135 mjölkande kor
Ras: SLB och SRB

Produktion: 11 100 ECM

2 st VMS med Herd Navigator, mixervagn och separata foderstationer. FeedFirst.

Anställda: Helena Dahlberg och Ann-Britt Bergkvist

Lejer en maskinstation som hjälper till med ensilageskörd och gödselkörning

Kotrafik: FeedFirst

Utfodring: Foderstationer och grovfodret körs ut med mixervagn på foderbordet

Fråga oss
om Herd
Navigator™
på Elmia
Lantbruk

ELMIA
LANTBRUK

24–26
OKTOBER
2018

På Vankiva gård byggs nya generationens mjölkningsstall

Från vänster: Johan Lindholm (DeLaval), Hans och Christoffer Johansson.

Nästa generation tar vid på Vankiva och bygger nya generationens mjölkningsstall med fokus på djurflöde, driftsledning och kokomfort.

Generationsskifte efter 50 år

Gården Vankiva ligger strax norr om Hässleholm i norra Skåne. **Hans Johansson** kom till gården i Vankiva som arrendator 1974. I samband med det så byggdes det första stallen för 96 uppbundna kor. Samtidigt fanns 85 mjölkande kor kvar på föräldragården. År 1991 byggdes en lösdrift med plats för 260 mjölkkor och mjölkning i ett 2x10 fiskbensstall. 2004, efter 30 år som arrendator, kunde Hans köpa loss gården. Hans har idag bedrivit mjölkproduktion i nästan 50 år. **Christoffer**, son till Hans, tar nu långsamt över driften och ansvaret för gården.

Byggplaner

Christoffer och Hans har gått länge och funderat på nästa utbyggnad. Båda är av den mening att man inte bara kan förvalta företaget utan man ständigt måste utveckla det. Christoffer vill fortsätta satsa på mjölkproduktionen och de nuvarande stallarna är gamla. Han har ett brinnande intresse för

mjölkproduktion vilket tydligt avspeglas i den höga avkastningen. Efter att ha åkt runt och tittat på gårdar i Danmark och Sverige under några år fastnade de för mjölkning i utvändig karusell. – Med karusellmjölkning kunde vi se att man får en väldigt lugn miljö, både för korna och mjölkaren och dessutom en hög kapacitet, berättar Christoffer.

I början av 2017 började det bli skarpt läge. DeLaval liksom flera andra leverantörer kontaktades. **Johan Lindholm**, distriktschef på DeLaval med ansvar för östra Skåne blev involverad att ta fram en lösning tillsammans med Christoffer och Hans. Christoffer hade riktlinjerna klara. Det skulle vara karusellmjölkning samt spalt i gångarna och körbart foderbord med foderstationer i lösdriften. Johan involverade **Inge Petterson**, projektledare på DeLaval med över 30 års erfarenhet av att rita karusellstallar. Tillsammans bollade de idéer med Christoffer och sakt men säkert växte en slutgiltig lösning fram. För Christoffer är det helt avgörande att

alla flöden ska fungera problemfritt, såsom kotrafiken genom karusellen, vid kalvningar, sinläggning och förflyttning av djur. Även flödet av mjölk, gödsel, ventilation och foder måste vara genomtänkta ner i minsta detalj så att det fungerar.

– Nya stallar bygger man kanske vart 20:e år och då behöver man ta hjälp av de som kan, berättar Christoffer, samarbetet med DeLaval har fungerat mycket bra genom hela planeringen. Vår kontakt är Johan och när han behövt ytterligare hjälp så har han tagit in det. Ett av målen är att bygga ett stall som kommer att hålla länge.

Vid diskussionerna kring byggnaden för mjölkstallet tog man även in **Björn Forss**, mångårig expert på DeLaval för internationella större projekt. Björn gav rådet att placera kalvningsavdelningen i direkt anslutning till karusellen. Eftersom det större delen av tiden finns personal runt karusellen så kan man samtidigt övervaka kalvningsavdelningen och kan se så kalvningarna går bra.

Utöver ett körbart foderbord har man valt att ha foderstationer vilket även rekommenderas av DeLaval. Med en avkastning på 12.000 Kg ECM krävs det individanpassad

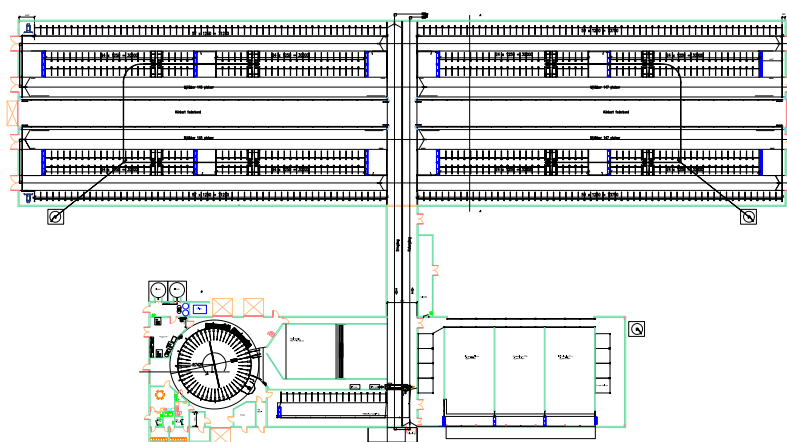
Din DeLaval distriktschef finns nära dig

Med 19 distriktschefer spridda över hela Sverige har du alltid någon nära dig och det har svenska mjölkproducenter faktiskt haft i över 130 år. Vi finns alltid där och vi ställer alltid upp. Helst vill vi vara med dig redan på ett tidigt stadium i planeringen eftersom vi då kan hjälpa dig med både projektering, ritningar och förprovningen. Vi kan vid behov ta in extra stöd från ett ritningsteam vid stora eller komplicerade projekt.

När du köper en stallösning från oss så stöttar vi dig genom hela byggprocessen, vi deltar i byggmötena och följer upp kontinuerligt. När stallet är klart är vi där och gör uppstarten. I samband med uppstart CE-märker vi de olika systemen och går igenom skötselinstruktionerna så att allt är klart för drift. Vi är inte bundna till någon särskild byggare men vi har däremot ett nära samarbete med de flesta större och mindre byggföretagen. Det gör att du som kund kan välja själv vilken byggare du vill använda.

DeLaval har specialistresurser som är mycket erfarna vad gäller planering av stora gårdar.

FAKTA
OM

VANKIVA GÅRD, Hässleholm

Brukare: Christoffer och Hans Johansson

Antal kor: 280 mjölkkor samt rekrytering. Bygger för ca 600 mjölkande kor + kalvningsutrymme.

Areal: 260 ha åker, 20 ha bete och 20 ha skog

Avkastning: 12.000 kg ECM

Antal anställda: 4 personer utöver Christoffer och Hans

utfodring utöver grovfodret. Eftersom gården inte odlar spannmål själva utan köper in kraftfoder ska det användas där det verkligen behövs och gör nytta. Christoffer räknar med att den extra investeringen i kraftfoderstationer kommer att betala sig fort.

– Vi valde DeLaval som leverantör för att få helheten samt servicen. DeLaval har funnits länge och kommer finnas länge kvar, det ger en trygghet. Jag anser att DeLaval är en av dom få leverantörerna på marknaden som kan erbjuda detta, berättar Christoffer.

Planering av utgödslingen

För rengöring under spalten och tvärkulvert valdes DeLaval kättingutgödsling AKD. Ett robust system som kräver lite underhåll. Gödseln mynnar ut i en pumpbrunn där den pumpas med en DeLaval EP300 gödselpump, ca 50 meter till gödselbrunnen. Ovanpå spalten blir det två gödselrobotar, DeLaval RS450S, för att hålla rent. Christoffer funderar på att även investera i en gödselseparator för att tillvarata den fasta delen och eventuellt använda den som strömedel i stallet.

Fokus på funktion

Till karusellen har man valt att investera i en DeLaval spensprayrobot TSR.

– Spraya spenarna är ett arbetsmoment som måste göras, det är enformigt och det finns risk att det inte blir gjort ordentligt. Med roboten säkerställer vi att det alltid blir gjort och alla spenar blir ordentligt sprayade, berättar Christoffer. – Vi har även valt ett DeLaval automatiskt klövbåd. Det hade blivit svårt att få till en rutiner där man manuellt tömmer och fyller på ett klövbåd under mjölkning. När klövbådet är automatiskt behöver man inte tänka på det momentet.

Byggplanen

– Stallet kommer byggas till stor del på en plats där det tidigare varit en grustäkt där det växt tallskog. Nu har vi avverkat skogen, inom kort kommer vi börja schakta och jämna ut ytan. Målet är att markarbetet ska vara klart i höst (2018). Huset planeras resas under senhösten så att det kan gjutas under vintern. Målet är att djuren ska börja mjölkas i oktober 2019.

Vi är experter på att planera utgödslingssystem

Gårdarna blir större och större vilket ställer högre krav på utgödslingssystemet. Stora mängder gödsel ska transporteras dygnet runt, ett driftstopp kan få stora följder. Flera system måste samverka såsom skrapor, tvärkulvert, pumpar, separator och omrörare. Det är viktigt att man anpassar brunn, kulvertar och pumpar så det finns marginaler och back-up. Man måste även ta med i beräkningen eventuellt framtida utbyggnader så man inte bygger in sig i ett system.

När DeLaval planerar utgödslingssystemet räknar vi fram gödselmängder genom hela utgödslingsskedjan. Utifrån lyfthöjden och gödsels beräknade konsistens anpassar vi rördimensioner och storlek på omrörare och pump. För gödselseparatorn beräknar vi även näringsvärdet och volym i den fasta och lösa delen. Allt för att ge ett driftsäkert system med lång livslängd.

På Elmia Lantbruk kommer experter att finnas tillgängliga – kom och ställ dina frågor.

Ny Kalvbox för parhållning av kalvar

Nyhet!

Forskning vid SLU pekar på att kalvar som bor två och två både äter bättre och blir mer sociala. Nu har DeLaval en ny kalvbox som gör det enkelt med parhållning.

Vanligtvis tas kalven bort från kon i samband med födseln och hålls i ensambox under de första veckorna. En ny studie visar dock att parhållning av kalvar förbättrar det sociala beteendet vilket gör att kalvarna bättre hanterar stressande situationer. Till exempel när djuren flyttas från ett ställe till ett annat eller när de ska avvänjas från mjölk. Andra studier har fokuserat på

foderintag och tillväxt och det finns tecken på att kalvar som hålls i par äter mer och förlorar mindre vikt vid avvänjning från mjölk*.

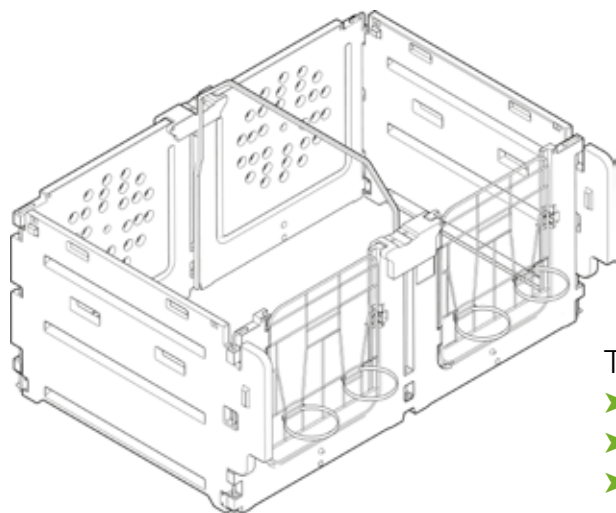
DeLaval kalvbox CPS

Kalven hålls enskilt de första dagarna, därefter tar man bort väggen mellan de två boxarna och får då en större box för parhållning av kalvarna. Kalvboxen placeras direkt på golvet och är enkel att sätta upp eller plocka

ner. Hela systemet är gjort för rationell hantering av kalvarna. På kort tid kan man sätta upp eller ta ner och rengöra en rad med kalvboxar. Kalvboxen är gjord i stark plast som är förstärkt i fronten. Den kräver ingen ombyggnation eller gjutning.

Bra miljö för kalven

I bakpanelen finns stora justerbara ventilationsöppningar för en bra miljö i boxen. Hinkhållarna har två lägen så man kan anpassa höjden när kalven växer. Väggarna har hål som möjliggör kontakt mellan kalvarna. Kalvboxen beställer du enklast genom vår webbutik.

QR kod till montagevideo

*Lena Lidfors, professor SLU. Kalvar som lever tillsammans mer sociala och bättre aptit. Av Karin Montgomery i tidningen Extrakt den 28 september 2017, en populärvetenskaplig tidning från forskningsrådet Formas.

Teknisk data

- Kalvboxen är godkänd som enkelbox samt parhållning av kalvar upp till 90 Kg
- Utvändiga mått: 122cm Bred x 183cm Lång x 114 cm Höj = 2,23 m²
- Invändiga mått: 117cm Bred x 147cm Lång x 114 cm Höj = 1,72 m²

Nya starkare teleskopsgrindar

En av de viktigaste delarna vid planering av köttdjursstallar är säkerheten. Man ska alltid ha tillgång till snabba flyktvägar. Fyrrörs teleskopsgrindar med liggande rör är idealiska som grindar i köttdjursstall eftersom det går fort att klättra över dem. Samtidigt är de tillräckligt höga för att djuren inte ska kunna hoppa över eller krypa under dem.

Långa teleskopsgrindar ger utmaningar

DeLaval har länge tillverkat och levererat teleskopsgrindar, både 2,3,4 och 5-rörsgrindar. En av utmaningarna med teleskopsgrindarna är att de längsta storlekarna blir väldigt tunga eftersom det är dubbla rör inuti. Tungna grindar är både svåra att öppna och så håller de formen dåligt. Efter ett tag börjar de hänga och då blir det svårt att stänga eller öppna dem. Ofta måste man kompensera detta med stödhjul eller stag.

När vi utvecklade våra nya 4-rörs teleskopsgrindar hade vi som mål att minska vikten men samtidigt behålla styrkan. Lösningen blev att tillverka den nya grinden i höghållfasthetsstål. Med höghållfasthetsstål kunde vi minska vikten med 37% och samtidigt gav det en starkare grind. Den nya teleskopsgrinden finns även som fast grind eller med låsspett.

DeLaval lanserar teleskopgrindarna TGP4, en ny serie lättare och starkare 4-rörs teleskopsgrindar särskilt anpassade för köttdjur.

Kom och se den i vår monter på Elmia Lantbruk!

Foderfronter speciellt anpassade för kalvnings- och sjukboxar

En foderfront där du kan fixera kon vid behandling, dräktighetsundersökning eller seminering ger en säkrare hantering.

Hantering av djur i kalvnings- och sjukboxar är ofta förenat med risker. De flesta djurägare har vid tillfällena varit med om att kor gått till anfall för att skydda kalven eller för att de är stressade. Med vår nya foderfront för kalvnings- och sjukboxar kan du låsa fast kon i foderfronten och fixera henne med hjälp av en infälld teleskopsgrind vid behov. Arbetet blir därmed lättare och säkrare.

Grinden kan även användas för att flytta kalven upp på foderbordet, kon håller sig då lugn eftersom hon ser kalven och du slipper lyfta kalven. När grinden inte används kan kon eller kalven äta genom den. Eftersom kor i kalvnings- och sjukboxar ofta är svaga så har låsfronten en säkerhetsanordning så att den går att öppna i underkant och få ut huvudet om kon skulle trilla och inte kan resa sig.

Kom och se den i vår monter på Elmia Lantbruk!

Samlad erfarenhet av mekaniserad grovfoderhantering

DeLaval har ställt samman en Planeringshandbok om grovfoderhantering som du kan beställa genom att skicka ett mail till grovfoderhantering@delaval.com. Handboken syftar till att ge råd och vägledning för grovfoderhantering i stallet. Den beskriver hanteringen från att grovfodret har transporterats in till den plats där man har omlastning, mellanlagring eller mixning, och för vidare transport in till djurens ätplatser.

Inledningsvis i handboken finns ett antal planskisser, stallritningar i 3-D och i färg, för att ge idéer och överblick hur en färdig lösning kan se ut. En stor del i handboken är beskrivning om hur man planerar mixning av grovfoderblandning. Erfarenhet är att bra mixat grovfoder ger bättre utnyttjande av grovfodret. Flera fördelar uppnås med mixad grovfoderblandning:

- Ett nymixat och fräscht foder, med rätt strå-längd och TS-halt, ger högre konsumtion, djuren äter gärna och mycket.
- Det går att uppnå rätt strå-längd med en mixer, för optimal konsumtion.
- Man kan vid blandningen utjämna variationer i näringsvärde mellan olika partier av

grovfoder. På så sätt går det att få ett så likriktat näringsinnehåll som möjligt över tid.

- Djuren har mindre möjlighet att sortera ut sina favoritkomponenter.

Rundbalar

En frågeställning som kommer upp är om mixning av rundbalar är möjlig? Ja, det är möjligt om mixern är konstruerad för klara av just rundbalar. När man mixar rundbalar så blir volymen bra mycket större, hur mycket större är beroende av vilken TS-halt rundbalen har. Mer beskrivning finns i handboken. Ju torrare rundbalar, desto större mixer bör man välja.

Med en rälshängd upprullare kan man ganska lätt transportera in och rulla upp en rundbal på foderbordet. Med en DeLaval upprullare som har en nerfällbar bakläm och med en vinsch, så lastar du rundbalar relativt enkelt i upprullaren. Jämfört med manuell hantering är arbetsbesparing mycket stor.

Göra val om det ska vara stationär eller mobil mixer

För- och nackdelar med respektive finns noterat i handboken, beställ handboken och läs mer.

Distribution av mixat foder in på foderbordet från en stationär mixer

Det finns praktiskt två olika lösningar: bandfoderfordelare eller med rälshängd distributionsvagn.

Fördelar med bandfoderfordelare är att den har hög kapacitet, man kan ha relativt smala foderbord och tillsammans med stationär mixer går det att automatisera utfodringen. Begränsningarna är att det måste vara 2,1 m från underkant bandfoderfordelare och ner till foderbordet.

En rälshängd distributionsvagn har också hög kapacitet, och kan användas både på smala och relativt breda foderbord. Begränsning är att det behöver byggas räls för att vagnen ska kunna ta sig fram, men fördelen med räls är distributionsvagnen följer rälsen när det finns kurvor och svängar.

Läs mycket mer, beställ DeLaval Planeringshandbok grovfoderhantering, det är 36 sidor med många bilder. Du får den utan någon kostnad. Maila till grovfoderhantering@delaval.com och ange din adress.

På Växa Sverige jobbar jag och mina rådgivarkollegor dagligen med frågor som handlar om foderstyrning. Den samlade kunskapen hos våra rådgivare är stor och tillsammans med fodervärderingssystemet NorFor har vi bra verktyg för att utnyttja grovfodrets kapacitet optimalt. Inte minst ett år som detta ser vi att det är viktigt att kunna styra grovfodret till rätt djurgrupper och i rätt mängd.

Det finns mycket att vinna på att utnyttja grovfodret optimalt och att få en rationell hantering med en mixer.

- När korna får en bra mix grovfoderblandning så äter de med god aptit
- När strå längden är lagom kort har de svårt att sortera
- Vid blandning i mixer kan du få till rätt TS-halt
- Blandning utjämnar variationer i näringsvärde mellan olika partier grovfoder, så att korna löpande får samma näringsinnehåll.

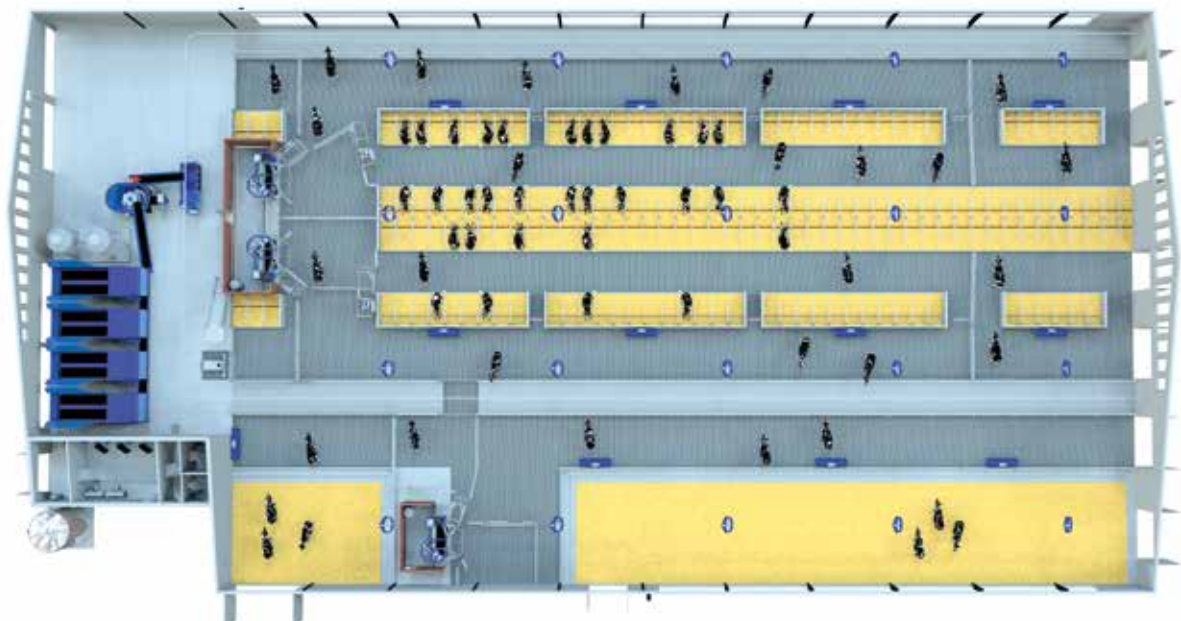
Då man överväger att mixa foder är det viktigt att tänka på att uttag ur flera silor också kan innebära en risk för varmgång i silorna om uttaget inte är tillräckligt stort.

Hans Lindberg, produktionsrådgivare inom Växa Sverige, har bidragit med råd och synpunkter på innehållet i handboken.

Det finns mycket mer att läsa i Planeringshandbok Grovfoderhantering, beställ ett eget ex.

Exempel på ritning som återfinns i planeringsboken för grovfoderhantering.

Henrik Norberg,
DeLaval on-line
rådgivare VMS.

Mer mjölk med DeLaval stallkamera?

Henrik Norberg är anställd som rådgivare på DeLaval och erbjuder rådgivning on-line till VMS-gårdar. Syftet med rådgivningen är att få upp gårdens produktion. Han har rekommenderat flera gårdar att sätta upp en övervakningskamera över foderbordet för att få koll på hur där ser ut, dygnet runt. Syftet har främst varit att få koll på att det finns tillräckligt med grovfoder under natten. Via DeLaval stallkamera får du bild och direktsändning till din mobil och/eller surfplatta.

Av de gårdar som följde rådet kunde flera, med hjälp av kameran, konstatera att det var tomt på grovfoder alldeles för länge under natten. Genom att ändra utfodringsrutinerna så att det blev mer grovfoder på foderbordet under natten, påverkades mjölmängden i rätt riktning.

Om man inte vill vara uppe och titta i mobilen natten, så kan man montera ett minneskort i stallkameran och gå igenom inspelningen på morgonen.

Hur kan ovan påverka mjölmängden?

Om utgångsläget är att det finns grovfoder stora delar av dygnet men är tomt ett antal timmar på natten, så är det så att alla högrankade kor ser till att de får tillräckligt med grovfoder i sig. De kor som får stå tillbaka är de lågrankade korna. Om det finns tillgång till grovfoder stora delar av natten, då har även

de lågrankade korna större möjlighet att äta mer grovfoder och visa att de kan producera mer mjölk.

Förstagångsmjolkare, som ofta är bland de lågrankade, är till exempel en grupp som då får det lättare att äta mer grovfoder och verkligen visa att de kan producera mjölk och att de kan ta plats i besättningen. Får de inte den möjligheten kanske de bedöms som lågmjolkande helt enkelt för att de inte fått tillräckligt med foder och väljs bort på felaktiga grunder.

DeLaval stallkamera är anpassad för stallförhållanden, med bild i färg på dagtid. Med nattbelysning får du en bra svart-vit bild. Kameran drivs med 220 V och bilden från kameran skickas trådlöst. Om du idag saknar wi-fi där stallkameran är tänkt att sitta, så är en vanlig lösning att utnyttjar en 4G-router. Om du kan prata i mobilen där du tänker dig stallkameran skall sitta, då fungerar det bra med en 4G-router.

Ser det ut så här på foderbordet när du tittar i övervakningskameran så är det läge att utfodra oftare.

**På Elmia
Lantbruk 24-
26 oktober
kommer vi att
demonstrera
stallkameran i
vår butik**

ELMIA | 24-26
LANTBRUK | OKTOBER
2018

Du har stor nytta av stallkameran för att hålla koll på kalvningarna

Ett extra öga i stallet

Stallkamera FMC-IP1

Håll koll på dina djur dygnet runt – även när du är borta från gården.

- DeLaval stallkamera ger dig rörliga bilder direkt i din mobiltelefon, surfplatta eller PC.
- Bra bild i färg, nattseende med svart-vit bild och även möjligt att få ljud.
- Trådlös överföring från kameran – enkel att installera. Saknar du trådlöst i stallet så går det att lösa via en 4G-router – vi kan ge dig information.
- Enkel att installera och använda.
- Rörelsedetektor och inspelningsmöjligheter

DELAVAL WEBBUTIK

Leveranser direkt hem till dig

- ✓ Gör beställningen när du vill
- ✓ Fri frakt vid leveranser över 2 000 kr (exkl moms)
- ✓ Snabba och säkra leveranser
- ✓ Faktura med 30 dagar netto

Du loggar in med **Användar-ID** och **lösenord**. När du är inloggad är du inne på ditt eget kundkonto hos DeLaval. Leveransadress är klar. Det är enkelt att beställa när man väl är inloggad

- Du får fråga om inloggningsuppgifter skall sparas när du loggar in
- Väljer du att spara, så kommer du snabbt in i webbutiken nästa gång du går in

Om du saknar inloggning, kontakta **orderservice.sverige@delaval.com** så återkommer de med inloggningsuppgifter.

Har du frågor om produkter i DeLaval webbutik så har du kontaktuppgifter inne i webbutiken under **Frågor & Kundtjänst**
Telefonnummer: 08-550 295 17

Mjölkpallen skonar ryggen och ger en "kick"

Stalltipset besöker **Karl Gustaf Fransson** på Ängs gård och Kunhult gård utanför Aneby i Småland. Karl Gustaf med personal har använt DeLaval's nya mjölkpall med gasfjäder sedan ett halvår tillbaka.

Efterlängtat

– Den nya mjölkpallen var verkligen efterlängtat. Vi har tjuvat på vår servicetekniker Marcus Hugosson om att vi måste få tillbaka en riktig mjölkpall med gasfjäder igen. Pallen är viktig för en mjölkare i ett uppbundet stall dels så skonar den ryggen och knäna samt att den hjälper till när man reser sig, framhåller Karl Gustaf.

– I slutet av förra året berättade Marcus att den var på gång. Vi köpte hem 3 stycken så att vi har en varsin pall, dessutom har vi lite olika vikt och pallen finns ju i 2 versioner för olika vikt.

Bättre än den gamla modellen

Vi har mjölkkor i stall en bit från varandra dels här på Äng och sedan vid Kunhult, fortsätter Karl Gustaf. Det blir många knäböjningar och resningar när över 130 kor ska mjölkas varje dag.

Vi upplever att den nya modellen är bättre än den tidigare. Dels skjuter gasfjädern på bättre, den ger en kick när man reser sig och dels känns den robustare. Vi kan verkligen rekommendera mjölkpallen eller hur? säger Karl Gustaf till sin medarbetare Samuel Netzell som nickar instämmande. Pallen minskar risken för förslitningsskador.

I Butiken på Elmia Lantbruk

En favorit som kan användas till mycket

Mjölkarbältet Kangaroo är naturligt perfekt att använda som det är tänkt, till juverdukar och sprayflaskor. Men det är praktiskt vid många fler tillfällen.

Helena Håkansson, Produktchef för eftermarknads-sortimentet, använder mjölkarbältet när hon tränar sin hund eftersom det är perfekt att ha hundgodis och andra träningsattiraljer i. Bältet är också perfekt ha att plocka svamp i under skogspromenader. Har du kommit på något ytterligare sätt att använda bältet? Kom till vår monter på Elmia och berätta!

FAKTA
OM

ÄNGS GÅRD, Aneby

Lantbrukare: Karl Gustaf Fransson

Gårdar: Ängs gård och Kunhult 1 arrenderas av Bordsjöskogar AB

Åker: 270 ha arrende

Skog: 90 ha (egen skog)

Produktion: 10.000 ECM

Antal Mjölkcor: 132

I vår butik på Elmia kan du känna på produkterna och ställa frågor till vår kunniga personal och även få demonstrationer.

Bilden visar butiken på Elmia Lantbruk 2016. Välkommen till årets butik den 24–26 oktober.

Kalven är din nästa mjölko

Nyfödda kalvar är känsliga och behöver all omvårdnad för att klara sig bra. Kalvar som får en dålig start kommer aldrig upp till den kapacitet som hade varit möjlig vid bästa omvårdnad. Ha alltid kalvtäcken hemma för att kunna skydda dina nyfödda kalvar på bästa sätt.

Täcket kan behövas 3 – 4 veckor beroende på temperatur och väder.

- Tillverkad i nylon - tål vatten
- 4 mm tjock urethaneisolering – värmer inre lagret av polyester-fleece som andas – transporterar bort fukt
- Finns i två storlekar, en för kalvar på 20-35 kg och en för kalvar på 30-60 kg

Välklippta kor mår bra

Mjölkorerna blir friskare och mjölkar mer och köttjuren växer till sig bättre när du klipper ned pälsen. Dessutom ökar hygienens då djuren blir klippta och de håller sig renare. Sammantaget leder det till en ökad produktion och bättre arbetsmiljö för dig och din personal. DeLaval har klippmaskiner för alla djurslag och behov. Kom och känn på dem i montern på Elmia.

Här är några exempel på maskiner av högsta kvalitet som passar nötkreatur. De är tystgående och ergonomiska tack vare sin låga vikt.

Nätdriven klippmaskin C2

DeLaval elklipper C2 är en professionell klipper med ergonomiskt grepp för komfort och kontroll. Med en vikt på drygt ett kilo förenklas klippningen vid svåra ställen som vid juvret, huvudet och benen.

Batteridriven klippmaskin R2

Batteriklipper R2 är en stark och smidig klippmaskin för nötkreatur. Maskinen är sladdlös vilket ger ökad rörelsefrihet och åtkomlighet vid klippning. Inget besvär med sladdvindan och dåligt isolerade sladdar.

Klippmaskin CB35

DeLaval CB35 finns både som batteridriven maskin och som nätdriven. Det är en liten smidig klipper för klippning av juver, trimning av hästar eller husdjur. Den batteridrivna varianten levereras med två starka batterier som gör att du kan klippa länge. Varje batteri har en klipptid på mer än 50 minuter och laddningstiden är på mindre än 45 minuter.

Använder du rätt spengummi? Spenmätning ger svar!

De små detaljerna gör skillnad! Rätt spengummi har stor betydelse för juverhälsa, mjölkflöde och avkastning. I en vanlig besättning byts ungefär en tredjedel av korna ut varje år. Om du för fyra år sedan valde ett spengummi för din besättning, är det inte säkert att det är rätt spengummi för den besättning du har idag. DeLaval har över 20 st olika typer av spengummi, anpassade för olika spenar och olika utrustning. Håll koll på att du använder rätt spengummi för din besättning. En spenmätning ger svaret.

Hur ser din besättning ut idag?

Om det var ett tag sedan det gjordes en spenmätning så kan det vara dags igen. Du kan ha köpt in nya djur eller att du har haft stor rekrytering. Dessutom påverkar även genetik och med den också juverform och spenstorlek. En spenmätning bör göras minst vart 3:e år för att vara någorlunda uppdaterad.

Rätt spengummi är bra för juverhälsan, mjölkflödet och avkastningen

- Masserar på rätt sätt och på rätt ställe
- Lågt slip och minimal negativ vakuumpåverkan
- Snabbare och mer effektiv mjölkning

Så här gör du för att mäta spenar

För att mäta spenarna behöver du en mätkopp för spenmätning. Den kan du beställa, tillsammans med instruktioner och protokollblad, från DeLaval. Det är viktigt att använda spenmätningsverktyget eller mätkoppen, som det också kallas. Mätkoppen gör att spe-

nen mäts från rätt ställe och det är viktigt att det blir rätt. Rätt ställe för mätning är där spengummit ligger an runt spenen.

En framspene och en bakspene mäts. Två spenar på varje ko räcker alltså, du behöver inte mäta alla fyra spenar. Man mäter såväl spenens bredd som spenens längd.

Vid mätningen är det bra att vara två personer, där en mäter och en skriver i mätresultatet i protokollet. Mät om möjligt på stimulerade spenar precis innan mjölkning. Har du mjölkgrup så är det en bra plats att mäta. Om du har en uppbunden besättning gör mätningen precis före mjölkning. I en VMS-ladugård är det ofta tidsbesparande att göra mätningen i samband med klövverkingen.

Du behöver inte mäta alla kor, men det är viktigt att tillräckligt många mäts. Har du upp till 50 kor så behöver du mäta 90 % av besättningen, dvs 45 st. Har du 100 kor så behöver du mäta 80 st (80%). Om du har upp till 300 kor så behöver du mäta minst 180 st (60 % av besättningen). Har du många kor behöver

du alltså inte mäta alla, men se alltid till att mäta såväl äldre kor som förstakalvare och kor av alla raser.

Det är medelstorleken på hela besättningen som styr valet av spengummi, inte specifikt högmjölkkorna. Vi rekommenderar att använda samma spengummi till hela besättningen. I allmänhet är det inte praktiskt möjligt att använda olika typer av spengummin, annat än möjligen i en uppbunden besättning.

Juverformen spelar också roll

Förutom mätningen av själva spenarna är det också viktigt att vara uppmärksam på juverform. Juver där spenarna pekar inåt eller utåt, eller där juvret är mycket brett eller mycket smalt, är alla faktorer som påverkar vilket spengummi som passar besättningen allra bäst. Mycket breda juver med utåtriktade spenar kan t.ex. behöva spengummin med längre mjölkslang.

När du mäter, notera också eventuella

skador på juvret som ringar eller utdragna spenspetsar.

Skicka in resultatet till DeLaval spenmätning

På blanketten fyller du också i vad du har för spengummi idag och vad du har för typ mjölkkningsorgan. Det påverkar också valet av spengummi.

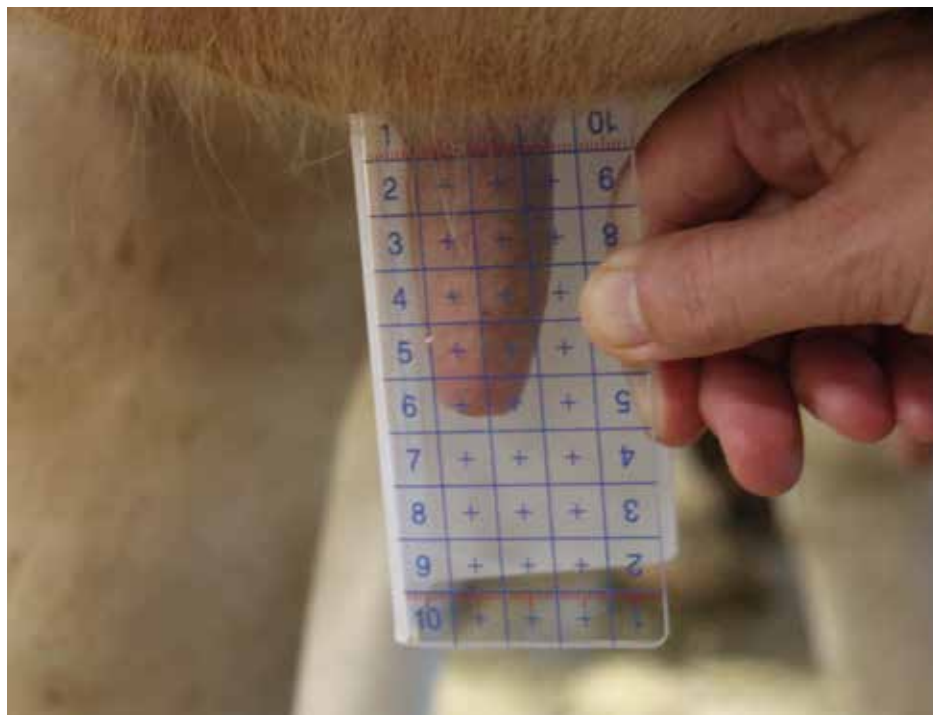
Vi sammanställer ditt mätresultat genom ett program som heter "DeLaval Original Guide - OLG". Den räknar ut vilket eller vilka av våra spengummin som passar bäst för just din besättning. Kostnadsfritt för dig, förstås!

Vill du veta mer, kontakta:

Helena Håkansson

helena.hakansson@delaval.com

Market Solution Manager, spengummi och slang

Med mätkoppen mäter du spenens bredd och längd. Spenmätningen ger svar på vilket spengummi som passar bäst för din besättning.

Några tips för att mäta smart

Det kan vara svårt att mäta exakt på millimetern. Tänk så här:

Längd: Bedöm om spenens längd är kortare än 35 mm, mellan 35-60 mm eller över 60 mm. Du behöver alltså inte lägga tid på att konstatera om spenen är 45 mm eller 46 mm – det ligger inom spannet för mellanlång spene i alla fall. Mät på den blåa linjen.

Bredd: Bredden ska mätas vid den röda mätlinjen på mätkoppen och ingen annanstans. De viktiga måtten för bredden är: mindre än 24 mm, mellan 24-27 mm eller bredare än 27 mm

Har du frågor om spengummin? På Elmia Lantbruk kan du passa på att ställa dina frågor till Helena Håkansson, produktansvarig.

Vad är riskerna med fel spengummi?

- Små, korta spenar i för stora spengummin: Massagen av spenen uteblir. På sikt skadas spenen.
- Stora spenar i för trånga spengummin: Det blir för tajt, vilket gör att urmjölkningen går långsamt.
- I svenska besättningar är det vanligare med kor med små spenar än kor med stora spenar.

ELMIA
LANTBRUK

24-26
OKTOBER
2018

Gör så här!

- Be i första hand din husdjursrådgivare om hjälp med spenmätning.
- Du kan göra mätningen själv. Instruktionerna finns på vår hemsida. Sök på "spenmätning". Beställ material och instruktioner från: spenmatning@delaval.com
- Skicka in resultatet till DeLaval till spenmatning@delaval.com. Det går bra att fotografera protokollet (om du skrivit läsligt) och sedan maila in.

Rådgivning med resultat

Jörgen Svensson driver tillsammans med sin far Kjell-Göran sedan 1991 Jonagården som ligger utanför Ljung i Västra Götaland. Från början mjölkades 90 kor uppbundet men 2010 stod det nya stallet klart för ca 150 mjölkande kor med 2 VMS™ och FeedFirst™-system.

Från att det vi började mjölka korna i VMS™ stod vi länge och stampade med mjölkproduktionen och kom inte riktigt framåt på det sätt vi ville, berättar Jörgen, så när vi besökte Elmia Lantbruksmessa hösten 2016 och träffade **Henrik Norberg**, VMS rådgivare, bestämde vi oss för att ta hjälp av VMS on-line rådgivning.

Kraftfodertilldelningen sågs över

– När jag började arbeta som rådgivare åt Jonagården hade Jörgen och jag tät kontakt i början, säger Henrik. Det första som vi började att jobba med var att förbättra kotrafiken och fodertilldelningen. Vi lade om kraftfodergivorna mellan kraftfoderstationerna och VMS så att när korna går till VMS finns det alltid en giva kraftfoder till kon.

– Den förändringen gjorde att vi nu har betydligt färre kor att hämta för mjölkning än tidigare. Det har gått två år sedan vi började med rådgivningen och det har skett en hel del förändringar i rutinerna på gården och vad jag tittar efter i driftsledningssystemet. Idag behöver Henrik och jag inte pratas vid varje vecka men Henrik går in en gång per vecka för övervakning av mjölkproduktionen och gör småjusteringar vid behov. Det är en extra trygghet även om jag själv nu har lärt mig mycket mer om DelPro™, säger Jörgen.

– Det största vinsten med rådgivningen att vi får mycket mer mjölk och att vi har betydligt färre sinkor idag då korna mjölkar bättre, säger Jörgen och Henrik flikar in att en stor del i att rådgivningen har gett så bra resultat är att Jörgen är duktigt företagare och är öppen för att genomföra förändringar på gården för att få bättre resultat.

I tabellen kan man se vad som hände på Jonagården de första två månaderna med VMS on-lineraådgivning. Över 200 kg mer mjölk per dygn visar hur förändringar i kraftfodertilldelning och bättre styrning av mjölkningstillstånd kan ha en positiv påverkan.

	17.10.2016	7.12.2016
Antal kor	59	58
mjölk/dygn	1800	2125
mjölkningar	150	170
mj/ko	2,5	2,9
mjölk/mjökning	11,75	13,6
mjölk/dag	29,5	36,3

Är du också nyfiken på VMS on-line? Kom förbi DeLaval's monter på Elmia och prata rådgivning med oss.

FAKTA OM

JONAGÅRDEN, Ljung

Brukare: Kjell-Göran och Jörgen Svensson

Stall: nytt stall byggt 2010

Robotsystem 2 VMS
FeedFirst

Antal mjölkkor: Ca 150 mjölkande

Antal anställda: 2 duktiga anställda

En investering som snabbt blev lönsam – inköp av kraftfoderstationer

Lars och Monika Eriksson, Hundsjö, Boden, driver en ekologisk mjölkproduktion med 1 st VMS™. Gården gick från mjölkkningsstall till robot år 2012, och gick över till ekologiskt för ca 2 år sedan. När man går från konventionellt till ekologiskt så blir alternativa kraftfoder dyrare och ibland svåra att få tag i. På Hundsjö gård fick insikten dem att vidta åtgärder för att effektivisera foderutnyttjandet.

Utfodringen var tidigare fullfoder med en mixervagn där det mesta av kraftfodret blandades i grovfoderblandningen. De utfodrade två gånger om dygnet med den mobila mixern och då var alla korna på hugget och ville vara vid foderbordet. Självklart såg de högrankade korna till så att de fick vara först och äta sig mätta.

Med grovfoder och kraftfoder som blandas i mixen så gick det inte att styra så att respektive ko fick rätt mängd kraftfoder. En viss mängd kraftfoder gavs vid mjölkningen i VMSen, men den styrningen blev för dålig. Den investerade mängden kraftfoder gav inte den mängd mjölk den borde. Ett annat problem som Lars Eriksson noterat var problemet att få upp mjölmängden på förstakalvarna. Dessa kor kom inte fram till foderbordet på samma sätt som de högrankade korna när mixern la ut fullfodret.

Rådgivning gav alternativ

Lars Eriksson fick i början av 2018 kontakt med DeLaval on-line rådgivning för VMS, Henrik Norberg. Lars ville förbättra gårdens mjölkproduktion och även lösa problemet med den stora åtgången av kraftfoder. Diskussionen blev då att hitta en lösning där man kunde styra vilken ko som ska få rätt mängd kraftfoder och en lösning där man kunde optimera utfodringen för alla kor. Lösningen blev då att gården köpte in två kraftfoderstationer som kom i drift i början av juni. Kostnaden med skruvar och installation blev ca 170 000 kr.

Lars Eriksson valde också att satsa på ett kraftigare kraftfoder, Lantmännens Amin, för att nu var Lars säker på att rätt ko fick rätt mängd med utfodring av kraftfoder i kraftfoderstationerna. Tidigare under våren gjorde gården även en uppgradering till senaste versionen av DelPro™ driftsledningssystem, för att få till ett lättare och bättre arbete med fodertabeller.

Vad blev resultatet?

När kraftfoderstationerna kom i drift såg Lars Eriksson omgående ett positivt resultat. Nu någon månad efter igångkörning så har korna gått från 26 kg till 30 kg per ko och dygn.

Grovfodret läggs fortsatt ut med mixervagnen två gånger om dagen. Lars Eriksson såg att efter att kraftfoderstationerna installerats, så är korna mer utspridda i stallet, några vid foderbordet och några vid kraftfoderstationerna. Detta har fått till följd:

- Att lågrankade kor får möjlighet att vara mer tid vid foderbordet och äta mer grovfoder. Dessutom får de lågrankade korna rätt och tillräcklig mängd kraftfoder i foderstationerna. Nu har de lågrankade korna möjlighet att visa att de kan producera mer mjölk.
- Problemet med att få upp mjölmängden på förstakalvarna, som är lågrankade, fick då en lösning.

Det blev fler fördelar med kraftfoderstation

- Den totala kraftfoderkostnaden har blivit lägre, trots dyrare kraftfoder per kilo.
- Lars Eriksson har märkt att kotrafiken blev bättre. Nu behöver han bara hämta någon enstaka ko till VMSen.
- Lars förväntar sig också att nu när förstakalvarna kommer mer till sin rätt, att de kan äta mer foder, då kommer de lättare att bli dräktiga.
- Att göra foderblandning i mixern med enbart ensilage och mineraler, det blev ett lättare och ett snabbare arbete.

Henrik Norberg, på DeLaval on-line rådgivning, följer gården genom fjärruppkoppling till gårdens DelPro. Henrik gör bedömning, byggd på erfarenhet från andra gårdar, att det kommer bli långsiktig bra resultat på gården. När kor kommer in som nykalvade och från början får kraftfoder via kraftfoderstationerna, då kommer respektive ko komma upp på en högre avkastningsnivå från början. Sedan kan man förvänta sig att respektive ko kommer att hålla en högre nivå hela laktationen ut. Detta gäller alla kor, inte bara förstakalvare.

Gårdar som abonnerar på on-line rådgivning och som gör någon större förändring på gården, de följer Henrik noga. Det ger Henrik positiv energi, och erfarenhet, när han på en gård kan konstatera att en förändring ger långsiktigt bättre resultat.

Renovera eller köpa nytt mjölkningsstall?

Du kanske har ett mjölkningsstall som varit i drift många år. Det är slitet och du funderar ofta på att det behöver åtgärdas. Du funderar på om du ska satsa på nybygge men det känns som ett stort steg att ta. Men går det verkligen att göra något åt den gamla slitna mjölkgruppen? Känner du igen tankarna?

En slitet gammal mjölkningsanläggning mjölkar inte optimalt och är inte bekväm att arbeta i.

Det går faktiskt att lyfta ett gammalt mjölkningsstall. Inredningsdelen kan man vanligtvis behålla men det finns även nya delar som enkelt kan ersättas om de är slut. Det räcker annars ofta att byta ut mjölkningskomponenterna för att få ett märkbart lyft i teknik och driftssäkerhet. Detta till en relativt rimlig kostnad jämfört med att bygga nytt och sätta in ett komplett nytt mjölkningsstall.

Kom till vårt mjölkstallshörn på Elmia Lantbruk och prata om vilka möjligheter du kan ha med din gårds mjölkningsstall. Berätta vad gården har idag, typ av mjölkstall och vilken automatik det finns på mjölkstallet och vad du saknar så kan vi ge råd och förslag på förändringar.

En renoverad anläggning kan bli nästan som ny till ett mycket lägre pris än att bygga helt nytt.

Kom och se
den i vår monter
på Elmia
Lantbruk!

Uppgradera mjölknings- systemet i din uppbundna ladugård

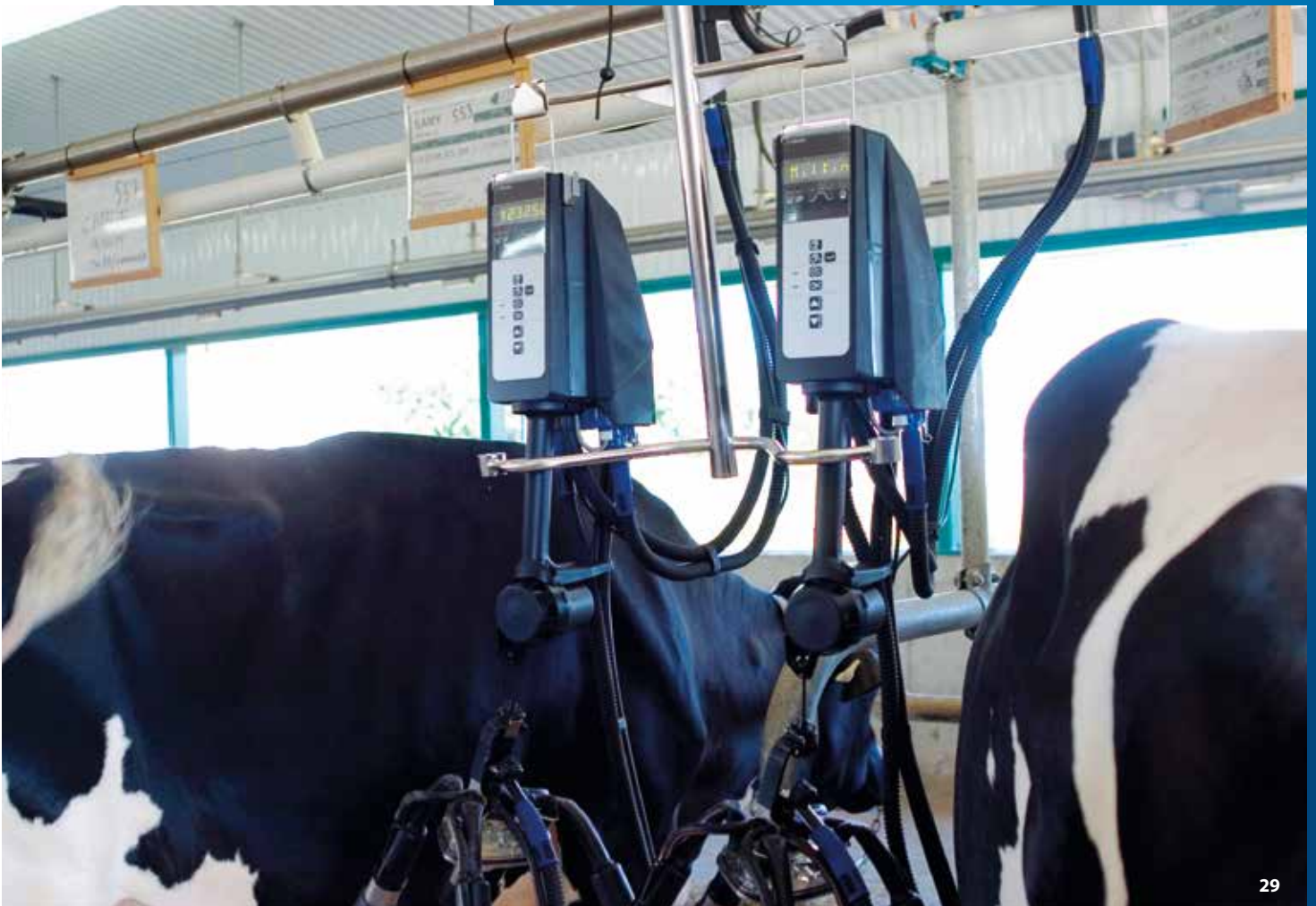
Idag kan du få ett integrerat system med unika innovationer som bidrar till tids- och arbetsbesparingar, skillnader som sammantaget ger extra komfort och effektivitet för ko och mjölkare. Om du ännu inte har DelPro™ driftsledningssystem så kan en installation som inkluderar DelPro ge många praktiska fördelar för dig. Med DelPro får du en mycket bra översikt över din mjölkproduktion med beslutsstöd i ditt dagliga arbete.

Då olika gårdar har olika förutsättningar utgår vi från dina förutsättningar. Därför blir det lokala anpassningar och individuella lösningar. Kom till oss på Elmia och börja med att få ett förslag på vad vi kan göra för ditt mjölkningstall. Erfarenheter är att vid montage kan man till exempel mjölka på en sida av mjölkningstallet medan man bygger om den andra sidan. Bygg ett nytt mjölkningstall utan driftsstopp och få en förbättrad arbetsmiljö.

Även för dig som har en uppbunden besättning finns det möjlighet att förbättra. Kanske vill du bara mjölka några år till men du vill ändå förbättra utrustningen både för din egen skull och för kornas skull.

Dagens nya mjölkningseenheter är skonsammare mot spenar och ger en mycket bättre urmjölkning jämfört med gamla slitna. Mjölkningseenheterna DeLaval BLUE eller DeLaval MU480 presenteras också på Elmia Lantbruk. Diskutera dina funderingar med oss.

Senaste tekniken för dig med uppbundet stall med möjlighet att använda driftsledningssystemet DelPro.

#teambblue

Välkommen till #teambblue

När du är kund hos DeLaval får du helt batteri av förmåner;

- En säljare och en servicetekniker nära dig som finns där för dig.
- Kundtidningen Stalltipset två gånger per år.
- Kampanjerbjudanden och guldkundserbjudanden.
- Inbjudningar till utbildningar och event som exempelvis gårdsvisningar.

#teambblue står för möjligheter, inspirerande möten och framtidstro.

DeLaval VMS 2-tonsklubb - en del av #teambblue

Den **produktionsklubb**, där kunder med DeLaval VMS delar med sig av sina resultat och visar att det verkligen går att producera mycket mjölk i roboten, **firar i år 10 år**.

Höga resultat kräver högproducerande kor, bra utfodringsrutiner, en fungerande kotrafik, en väl underhållen robot med fintrimmade inställningar samt en egen vilja att målmedvetet genomföra förbättringar. Det är också receptet för en bättre lönsamhet.

Vad händer nu med 2-tonsklubben?

I år har DeLaval lanserat en ny generation mjölkkningsrobot, **DeLaval VMS V300**. Det har också kommit nya möjligheter i driftsledningssystemet **DelPro™ Farm Manager** som gäller alla typer av gårdar. Vi ser därför att det behövs nya produktionstävlingar som verkligen visar **den nya teknikens potential**. 2-tonspriset kommer att finnas kvar men i lite ny skepnad och **vi finslipar nya utmaningar och tävlingar för alla typer av gårdar**.

Var beredda inför 2019!

Vi på DeLaval är också #teambblue

Att vara leverantör till mjölkproducenter innebär ett åtagande att finnas där både när det går bra och om det uppstår problem.

Alla vi som arbetar för DeLaval har i uppgift att som ett lag, ett team, jobba för att du ska få den hjälp du behöver för att din mjölkproduktion, ditt företag ska nå det resultat du strävar efter.

Något DeLaval satsar mycket på nu är rådgivning för att du ska lära dig utnyttja din anläggnings potential. Kom och prata med oss om dina behov och förväntningar.

Elmia Lantbruk 24-26 oktober
– en mötesplats för #teambblue

Inom DeLaval finns många människor som i team arbetar för innovationer inom mjölkproduktion. Ovan ser du ca 400 av oss som skapat en mänsklig logga.

Tack till er som tyckte till om Stalltipset!

I slutet av april skickade vi ut ett mail till alla kunder som vi har mailadress till med en länk till en webenkät. Vi ville veta vad ni tycker om tidningen Stalltipset. 10% av mottagarna svarade på enkäten. Det tycker vi var mycket positivt.

89% tyckte att Stalltipset var intressant för dem.

76% hade läst artiklar i det nummer som kom i april.

66% hade köpt någonting som de läst om i Stalltipset.

62% hade hämtat fakta ur Stalltipset som de haft praktisk nytta av i sin verksamhet.

89 personer tog sig tid att skriva personliga svar på frågan vad för typ av reportage de vill se i Stalltipset

Det som efterfrågades var bland annat:

- Fler reportage från mindre gårdar som också vågar satsa och tro på framtiden.
- Inte bara fördelar med utrustningen utan även eventuella nackdelar att tänka på.
- Mer praktiska tips hur man bäst använder DeLaval's produkter.

Det enskilt största ämnet som läsarna haft praktisk nytta att läsa om i Stalltipset var stallplanering. Vi fick veta att det är många som vill se planlösningar och ritningar över stallar. Vi har läst alla kommentarer och arbetar på att förbättra tidningen ännu mer. Ännu en gång TACK för er respons.

10-i-topp – 2-tonsklubben 2018

Bästa produktion i kg per dygn i snitt över 7 dagar, 2018

1 - Anders och Jonas Svensson, Bjäragården, Båstad	3 053
2 - Ulf Hannu, Hannus lantbruk, Övertorneå	2 925
3 - Patrik och Elin Johansson, Torp, Månstad	2 919
4 - Anders Widinghoff, Nygården, Hjo	2 917
5 - Joakim och Carina Boij, Reftele Prästgård, Reftele	2 742
6 - Bengt-Arne Rydgård, Skiverstad, Eksjö	2 727
7 - Johan och Markus Karlsson, Odensjö Lantbruk, Grimslöv	2 701
8 - Lars-Erik Josephson, Vallersta Lantbruk, Värnamo	2 660
9 - Stefan och Ingegerd Lindgren, Bondarp Döve, Blidsberg	2 623
10 - Fredrik Willman, Hedegården, Stenstorp	2 621

Fakta om 2-tonsklubben

Under de 10 år som 2-tonsklubben funnits har över 400 gårdar anmält sig något av åren. Några få har anmält sig varje år.

Bästa produktion i kg per dygn i snitt över 365 dagar 2017/2018

1 - Tomas Bengtsson, Fogdegården, Mariestad	2 386
2 - Mattias Östervee, Östravee, Väse	2 106
3 - Petersson Peter, Boön, Energyda	2 103
4 - Leif Claesson, Hemdarve Gård, Silte Hemdarve	2 094
5 - Patrik Johansson, Rinkabäck, Hjo	2 060
6 - Mikael & Anna Palm, Högalid, Smedstorp	2 029
7 - LJ Mjolk, Aneby	2 005

Fakta om 2-tonsklubben

Tomas Bengtsson visar att det går utmärkt att ha en hög, jämn avkastning i en ekologisk produktion och med fri kottrafik.

Avsändare:
DeLaval Sales AB
Box 21
147 21 Tumba

Svenska Jerseyföreningen på besök i Norge

Olav Iverlien är norrman och driver sin gård med Jerseykor i Norge men han är ändå medlem i den svenska Jerseyföreningen som har ett driv som han uppskattar. När föreningens årsmöte planerades blev det Olavs inbjudan att ha mötet i Norge som röstades igenom. Ca 30 medlemmar följde med på resan som innehöll både själva årsmötet och några intressanta gårdsbesök.

Kine Kollerud på Ku Topp Farmen visar tre prisbelönta jerseykor som är släkt i rakt nedstigande led.

lagras i en gammal gruva en bit från gården som har en perfekt lagringstemperatur. Gården står inför en spännande produktlansering i stor skala hösten 2018 som de är mycket spända inför. Ostprovning av gårdens utbud stod på programmet.

Jerseyföreningen reser till Jersey

Ordförande **Dan Dotes** var nöjd med årsmötet och resan men nästa år är de än mer ambitiösa. Då är planen att årsmötesresan ska gå till Jerseyöarna.

Signe och Ann-Marie tillverkar ost av kornas mjölk.

Ku Topp farmen har tränat brandutrymning med sina kor

På Ku Topp farmen i Åmot har **Kine Kollerud** 60 mjölkande kor varav 45 är rena jerseykor. Kine berättar att hon trivs med Jersey, de är lätthanterliga och de är så fina foderomvandlare. Hon har räknat ut att med Jersey får hon samma mängd mjölk som med andra raser på 12 % mindre areal och de kräver ca 30 % mindre mängd vatten eftersom de är mindre i kroppsstorlek.

Kine har lyckats träna sina kor att utrymma ladugården vid brand. Det hela startade av en slump. Ett år brände de mycket sly och röken gick in i stallet. De såg att korna blev oroliga och fick då idén att lära korna att gå ut så snabbt som möjligt. Detta fick de användning av för ett par år sedan när en brand faktiskt startade på ena kortsidan av stallet. De äldre korna mindes träningen och ungdjuren följde de äldre så Kine kunde utrymma stallet på 80 kor och ungdjur på under 10 minuter. De lyckades som tur var också släcka branden innan stallet blev helt övertänt.

Gård med ostproduktion som lagras i gruva

Nästa gårdsbesök var på Eiker Gårdstysteri i Hokksund där **Signe Rørendalen** och **Anne-Marie Sandbo** mjölkar 60 kor i en DeLaval VMS. Det var bara några få Jerseykor men verksamheten var intressant ändå. Mjölken gör de nämligen ost av i sitt eget mejeri. Ostarna

